

Landsforsøg med svampebekæmpelse og vækstregulering

Der har i 2014 været udbredte angreb af knoldbægersvamp i halvdelen af forsøgene med vinterraps. Der har været mere lejesæd i vinterrapsmarkerne i 2014 end normalt.

Specialkonsulent Marian Damsgaard Thorsted & landskonsulent Ghita Cordsen Nielsen
SEGES
mdt@vfl.dk

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

Svampebekæmpelse i vinterraps

I Landsforsøgene har der i 2014 været betydende angreb af knoldbægersvamp og/eller gråskimmel i 7 ud af i alt 13 forsøg med svampebekæmpelse i vinterraps. Nettomerudbytterne for svampebekæmpelse har i forsøg med angreb været 5,2 hkg/ha i gennemsnit af de afprøvede løsninger under fuld blomstring, mens nettomerudbytterne for svampebekæmpelse i de øvrige 6 forsøg har været 0,74 hkg/ha ved en rapspris på 225 kr./hkg. Risikoen for angreb af knoldbægersvamp er størst i år med en lang blomstring og nedbør under blomstringen, og det er netop sådan det har været i 2014. Som gennemsnit af 110 forsøg fra 1998-2014 har det i ca. 60% af forsøgene været rentabelt at foretage en svampebekæmpelse under fuld blomstring ved en rapspris på 225 kr. pr. hkg. Skader på grund af kørsel er dog ikke indregnet.

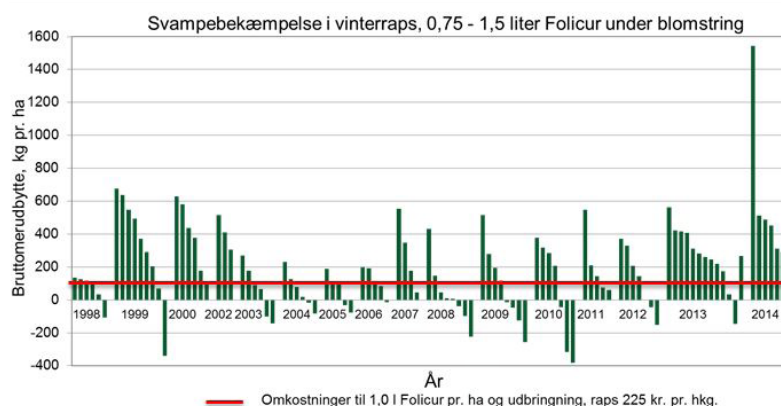
I 2014 har der været udført forsøg med delt

svampebekæmpelse. Det anbefalede tidspunkt for svampebekæmpelse er i vækststadium 65 (fuld blomstring). En svampebekæmpelse vil have effekt i 14 dage, men smitten af knoldbægersvamp kan foregå over en meget længere periode. I et år med et højt smittetryk af knoldbægersvamp kan det derfor være svært at foretage en rettidig timing af sprøjtningen. Når man sprøjter under fuld blomstring vil der kun være en delvis effekt på skulpesvamp, da skulpesvamp kommer senere. Ved delt sprøjtning er der anvendt

den samme mængde samlet set, men fordelt på to tidspunkter. I et forsøgsled er der sprøjtet i stadium 65 + 69-71, og i et andet forsøgsled er der sprøjtet i stadium 62 + 68-69. Kun i to af de 13 forsøg er der opnået et sikkert nettomerudbytte ved at dele svampesprøjtningen. Begge forsøg havde et højt smittetryk.

Vækstregulering i vinterraps

I 2014 har der været mere lejesæd end normalt. Udpræget lejesæd i vinterraps er ikke ønsket, da det kan give høstbe-

Figur 1. Opnåede bruttomerudbytter for svampebekæmpelse med 0,75 til 1,5 liter Folicur pr. ha i fuld blomstring i 110 landsforsøg fra 1998 til 2014.

svær. Der er to midler Caryx og Juventus, som er godkendte til vækstregulering i vinterraps. Juventus kan kun anvendes i efteråret, mens Caryx kan anvendes efterår eller forår. Caryx er en blanding af to aktivstoffer (metconazol som er aktivstoffet i Juventus, og mepiquatchlorid, som indgår i vækstreguleringsmidlet, Terpal). Folicur har været anvendt til svampebekæmpelse i efteråret og har en sideeffekt som vækstreguleringsmiddel. Folicur kan ikke købes længere, men aktivstoffet (tebuconazol) er det samme i Orius, som må anvendes til svampebekæmpelse både efterår og forår. Der er dog kommet begrænsninger på den samlede mængde triazol, der må anvendes i vækstsæsonen, og i denne beregning indgår tebuconazol.

Vækstregulering i efteråret har til formål at undgå strækningvækst i efteråret. Hvis strækningvækst undgås i efteråret, så er rapsen mindre udsat for frostskafer. I forsøgene med vækstregulering om efteråret er der oftest opnået små eller urentable merudbytter, hvilket skyldes, at der ikke er sket udvintring i forsøgene. Vækstregulering i efteråret er dog en forsikringsprøjtning og anbefales i kraftigt udviklede marker. Vækstregulering i efteråret ned sætter ikke risikoen for lejesæd i foråret.

Vækstregulering i foråret udføres for at reducere længdevæksten og derved minimere risikoen for lejesæd. Der er udført forårsbehandling i vækststadium 30 (begyndende strækning af hovedskuddet) med Caryx i 25 forsøg i 2012-2014. Kun to af forsøgene har givet sikre net-

Billede 1. Knoldbægersvamp i vinterraps. Angrebet har bredt sig fra bladhjørnet og ud på hovedstængelen.

Tabel 1. Vækstregulering af vinterraps, efterår og/eller forår, og svampesprøjtning med Efilor under fuld blomstring. 15 Landsforsøg i 2013-2014. ¹⁾ Karakter, hvor 0 = ingen lejesæd og 10 = helt i leje.

Vækstregulering	Afgrøde højde (cm)	Plante højde (cm)	Lejesæd (0-10) ¹⁾	Udb. std. kvalitet hkg/ha	Nettomerudb hkg/ha
Ubehandlet	131	145	1	48,0	
St. 14-16: 0.7 Caryx	127	141	1	+ 0,7	- 0,5
St. 30: 0.7 Caryx	131	137	1	+ 0,8	- 0,4
St. 14-16: 0.7 Caryx, St. 30: 0.7 Caryx, St. 65: 0.7 Efilor	130	135	1	+ 3,3	- 0,3
St. 65: 0.7 Efilor	129	142	1	+ 3,4	+ 2,1
				Lsd 1,66	

tommerudbytter (ca. 3,5 hkg/ha) ved en rapspris på 225 kr. pr. ha. Det er kun sjældent, at der er problemer med lejesæd i vinterraps, så vækstregulering anbefales kun i meget kraftige marker, hvor der er erfaring for, at der kan opstå lejesæd.

I tabel 1 ses det, at der i 15 forsøg i 2013-2014 ikke har været sikker effekt på udbyttet ved vækstregulering i efterår eller forår. Der har dog heller ikke

været udvintring i forsøgene og heller ikke lejesæd af betydning. Til gengæld har der været sikker effekt på udbytte ved at foretage en svampesprøjtning under fuld blomstring. ■